

Factsheet knelpuntenenquête

Angst en Depressie in de palliatieve fase

.....

Achtergrond

Angst- en depressieklachten komen regelmatig voor in de palliatieve fase. Angstklachten komen vaak voor bij mensen met een gevorderd stadium van kanker. Bij mensen met terminale COPD ervaart zelfs 90% angstklachten. Ook depressie komt regelmatig voor en dit aantal neemt toe bij voortschrijdende ziekte. Daarom worden de huidige richtlijnen [Angst](#) (2008) en [Depressie](#) (2010) herzien. De werkgroep die verantwoordelijk is voor de herziening van de richtlijn Angst bestaat uit vertegenwoordigers vanuit [NVvP](#), [VGVZ](#), [NVPO](#), [Verenso](#), [NIV](#), [V&VN](#), [NHG](#) en [Patiëntenfederatie Nederland](#). De werkgroep voor de richtlijn Depressie bestaat uit vertegenwoordigers van [NVvP](#), [VGVZ](#), [NIP](#), [Verenso](#), [NIV](#), [V&VN](#), [NHG](#), [Patiëntenfederatie Nederland](#), [NVKG](#) en [NVVC](#). De verwachting is dat de richtlijnen in de eerste helft van 2022 gereed zijn. De actuele status van deze en andere richtlijnen palliatieve zorg vindt u [op de website van IKNL](#).

Knelpuntenenquête

In januari 2021 is een enquête gehouden onder zorgverleners. De knelpuntenenquête had de vorm van een online vragenlijst en is uitgezet via relevante wetenschappelijke en beroepsverenigingen, social media en de leden van de richtlijnwerkgroepen en klankbordgroep. De knelpunten in de enquête zijn geleverd door leden van de werkgroep. Aan respondenten is gevraagd om deze knelpunten te prioriteren.

De enquête is volledig ingevuld door 210 respondenten. Zij vertegenwoordigden de volgende beroepsgroepen:

Beroepsgroepen

Geestelijk verzorger

Huisarts

Internist

Klinisch geriater

Psychiater

Psycholoog

Specialist ouderengeneeskunde

Overige medisch specialisten

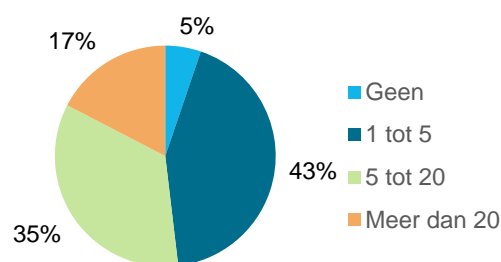
Verpleegkundige

Verpleegkundig specialist

Overig

Van de respondenten is 30% daarnaast consultant palliatieve zorg, kaderarts palliatieve zorg of verpleegkundige palliatieve zorg. De respondenten waren met name werkzaam in het ziekenhuis, verzorgingshuis/verpleeghuis, eerstelijnszorg, hospice of thuiszorg.

Daarnaast is gevraagd hoe vaak ze het afgelopen jaar patiënten met angst of depressie in de palliatieve fase hebben gezien.

De respondenten is gevraagd in hoeverre ze bepaalde aspecten van zorg als knelpunt ervaren. De knelpunten die het meest werden genoemd zijn 1) Uitingen van angst in verschillende culturen (76%); 2) Overlap van angst met symptomen gerelateerd aan somatisch of cognitief lijden (76%); 3) Organisatie van zorg (66%); 4) Herkennen van risicofactoren en oorzakelijke factoren (64%) ; 5) Preventie (62%); en 6) Differentiaal diagnostiek (58%). Hieronder

staat de uitslag gewogen voor het feit of het een groot knelpunt is, of knelpunt.

De knelpunten die werden ervaren bij angst en depressie waren nagenoeg hetzelfde.

Over uitingen van angst en depressie in andere culturen zegt een respondent "Uitingen in andere culturen kom ik niet vaak tegen, waardoor ik mezelf als matig bekwaam zie ik op dit onderdeel." Over organisatie van zorg wordt onder andere opgemerkt: "Vanuit radiotherapie zijn wij geen behandelaar van symptomen angst/depressie, wel rol in herkennen / signaleren. Nodig afbakenen wat doet de hulpverlener zelf (basiskennis) en wanneer verwijzen, of additionele adviezen inroepen (specialistische kennis)".

Een ander merkt op: "Ook bij terugkoppeling van 2e (of 3e) lijn naar eerste lijn gaat vaak over somatische maar niet over psychische zorg die is geleverd of nog loopt."

Vervolg

De knelpunten worden in de richtlijn uitgewerkt. Dit wordt gedaan op basis van literatuuronderzoek en ervaringen in de praktijk. De verwachting is dat de herziene richtlijnen begin 2022 gereed zijn.

Knelpunten angst:

Knelpunten depressie:

